

تدوین راهبردهای طراحی فضای شهری سرزنده با تاکید بر حرکت عابر

پیاده

عباس مسعودی^۱، محمد علی تجری^{۲*}

۱- دکترای معماری، گروه طراحی شهری، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران. Email: masoudiabbas@gmail.com

۲- کارشناس ارشد طراحی شهری، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران. Email: iman.tajary@gmail.com

چکیده

پیاده روی قدیمی ترین، طبیعی ترین و ضروری ترین شکل جابجایی انسان در فضا است و حرکت پیاده هنوز مهمترین امکان برای مشاهده مکان ها، فعالیت ها و احساس شور و تحرک زندگی و کشف ارزش ها و جاذبه های نهفته در محیط است و پیاده روی دارای اهمیت اساسی در ادراک هویت فضایی، احساس تعلق به محیط و دریافت کیفیت های محیطی است. بدین ترتیب یکی از راهبردهای اصلی ایجاد سرزندگی در فضاهای شهری، طراحی پیاده راه می باشد. در فضاهای پیاده حواس بصری و غیر بصری در ادراک هویت فضایی، احساس تعلق به محیط و دریافت کیفیت های محیطی به علت درگیر شدن بیشتر عابر با کالبد و فیزیک فضا، نقش به سزایی دارد که همین تنوع و پیچیدگی به جذابیت فضای پیاده می افزاید.

این مقاله با تاکید بر حرکت عابر پیاده به عنوان یکی از راهکارهای اصلی ایجاد فضاهای شهری سرزنده، به دنبال تدوین راهبردهایی در خیابان امام خمینی گرگان است تا از این طریق بتواند سرزندگی را به این خیابان تاریخی شهر برگرداند. بنابراین سوال اصلی پژوهش اینگونه مطرح می شود که راهبردهای اصلی رسیدن به فضای شهری سرزنده در خیابان امام خمینی گرگان به چه ترتیبی است؟ و برای پاسخ به این پرسش ضمن مطالعات کتابخانه ای با روش پژوهش تحلیلی توصیفی، از روش تحلیل راهبردی QSPM استفاده کرده است. نتایج نشان می دهد که راهبرد تغییر نقش دسترسی خیابان به نقش اجتماعی با انتخاب دسترسی جایگزین (SO4)، اولویت اول راهبردی این خیابان است. همچنین راهبرد SO1 و SO2 اولویت های بعدی راهبردی است.

واژه های کلیدی: پیاده مداری، سرزندگی، QSPM، گرگان، خیابان امام خمینی

۱- مقدمه

به دنبال تصویب قانون بلدیه در سال ۱۳۰۹ و مداخلات سنگین در بافت های تاریخی، اجرای نقشه های خیابان های جدید در دستور کار قرار گرفت و پیکر و ساختار شهرها دستخوش مداخلاتی شد که جهتش انطباق با زندگی جدید و چالش کشیدن موجودیت گذشته بود. ایجاد خیابان به عنوان نماد تجدد، اولین پژواک از شهرسازی هوسمان گونه ای بود که جنبه ی بین المللی یافت و در ایران شنیده می شد. ایجاد شبکه های خیابانی شالوده ی کهن ارتباطات را از هم گسست. سازمان محله ای دچار آسیب جدی شد و ضایعات کالبدی از این منظر بر بافت های تاریخی ما وارد گردید.